

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **L. I.**, zastoupená JUDr. Zdeňkem Svobodou, advokátem, se sídlem Cheb, Žižkova 4, PSČ: 350 02, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, PSČ: 170 34, poštovní příhrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 4. 2005, č. j. 59 Az 203/2004 - 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 11. 2004, č. j. OAM-3040/VL-20-15-2004, byla žádost žalobkyně o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že jediným důvodem žádosti žalobkyně o udělení azylu byly problémy s policisty, kteří od ní za současných výhrůžek vymáhali finanční prostředky. Podle názoru žalovaného jsou tyto důvody odlišné od důvodů pro udělení azylu. Žalovaný dále pro nadbytečnost neposuzoval, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, a nehodnotil překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala, že správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 12 zákona

o azylu. Žalobkyně odkázala na obsah spisu a navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 4. 2005, č. j. 59 Az 203/2004 - 22, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobkyně přicestovala do České republiky a požádala o udělení azylu zejména proto, že ve vlasti po ní osoby, které označila za policisty, vyžadovaly finanční prostředky, které si vydělala během svého nelegálního pobytu v Izraeli, a vyhrožovaly jí, že na ni podají trestní oznámení na policii v místě bydliště. Žalobkyně se neobrátila se žádostí o pomoc ani na nadřízené těchto policistů, ani na policii v místě svého bydliště, příp. na jiné státní orgány či nevládní organizace, ani na Veřejného ochránce práv – Ombudsmana, jehož úřad je na Ukrajině pro tyto případy zřízen. Své problémy žalobkyně řešila odcestováním do České republiky. Krajský soud konstatoval, že žalobkyně podala žádost o udělení azylu pouze ve snaze zůstat v České republice, aby se vyhnula možnému jednání těchto policistů, které bylo motivováno jejich snahou obohatit se na úkor žalobkyně a pomocí výhrůžek získat prostředky, které žalobkyně vydělala v cizině. Toto jednání však podle názoru krajského soudu nemá nic společného s jednáním státních orgánů nebo soukromých osob, které by bylo možné považovat za perzekuci žalobkyně. Krajský soud neshledal žalobkyní obecně namítaná porušení procesního předpisu a uzavřel, že žalovaný nepochybil a postupoval správně, když zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen stěžovatelka) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Namítala, že krajský soud podcenil otázku nebezpečí jejího pronásledování na Ukrajině, vyhrožování a napadání neznámými osobami a z toho plynoucí oprávněné obavy stěžovatelky. Stěžovatelka je přesvědčena o tom, že splňuje podmínky ustanovení § 12, resp. § 14 zákona o azylu. Dále uvedla, že správní orgán jí sice poskytl možnost vyjádřit se, ale ona mohla něco opomenout nebo mohlo dojít k nepřesnému tlumočení. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že správní orgán měl dostatečné podklady pro posouzení její žádosti o udělení azylu, a rozhodnutí považuje za nezákonné, neboť nebyly posouzeny a přezkoumány všechny důkazy uplatněné stěžovatelkou ve správním řízení. Uvedené námitky stěžovatelka vztáhla rovněž k neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka navrhla, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatelky. Žalovaný konstatoval, že krajský soud neshledal v závěrech a postupu správního orgánu nezákonnost, a proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka v žádosti o udělení azylu ev. č. V051290 ze dne 15. 10. 2004 uvedla, že o azyl žádá z toho důvodu, že od prosince 2002 do března 2004 nelegálně pracovala v Izraeli, po vyhoštění se vrátila na Ukrajinu, kde po ní policie požadovala všechny peníze, které si tam vydělala, t.j. 7.000,-USD. Stěžovatelka peníze neodevzdala, proto jí bylo vyhrožováno, že proti ní bude zahájeno trestní stíhání. Na tyto policisty si stěžovatelka nikde nestěžovala a rozhodla se odjet z Ukrajiny. O azyl požádala také z toho důvodu, že nechce na území České republiky pobývat nelegálně. V případě návratu do vlasti se stěžovatelka bojí policistů, kteří ji vydírali a vyhrožovali jí. Stěžovatelka, ani nikdo z její rodiny, nebyla na Ukrajině členkou žádné politické strany, ani jiné organizace. V rámci pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatelka doplnila, že při příletu z Izraele ji na letišti policisté odvedli na policejní oddělení, kde zjišťovali, co v Izraeli dělala, kolik veze peněz a jaké jiné cennosti má u sebe. Poté podepsala deklarační listinu a prohlášení, že nemá žádné stížnosti, tj. že nebyla bita policisty a nebylo jí vyhrožováno. Vyslýchající osoby byly oblečeny v civilu, skutečnost, že šlo o policisty, stěžovatelka odvozuje z toho, že oddělení, kde seděla, bylo označeno jako policejní oddělení. Po podpisu prohlášení stěžovatelku vyslýchali tři policisté v civilu, požadovali od ní peníze a vyhrožovali, že si najdou způsob jak stěžovatelku uvěznit. Vyslýchající policisté věděli, že stěžovatelka posílala z Izraele peníze prostřednictvím banky. Stěžovatelka byla propuštěna až po intervenci její matky, která na ni na letišti čekala. Při propouštění stěžovatelka podepsala protokol a bylo jí řečeno, že o těch policistech ještě uslyší. Svou snahu získat peníze na úkor stěžovatelky vysvětlili policisté tím, že si stěžovatelka vydělala dostatek peněz, oni se také potřebují najíst, proto se stěžovatelka musí dělit o výdělek. Na postup těchto osob si stěžovatelka nikde nestěžovala, přestože jí následně telefonicky vyhrožovaly, že celou věc předají policii v místě jejího bydliště. Podobné telefonáty měla stěžovatelka jednou týdně nebo jednou za dva týdny, proto se rozhodla odjet do České republiky. Stěžovatelka podle svého vyjádření žádný zákon neporušila, ty osoby chtěly pouze získat peníze. Stěžovatelka se tyto problémy nepokusila na Ukrajině řešit, neobrátila se na státní ani nevládní organizace, ani neuvažovala

o přestěhování v rámci Ukrajiny. Na Ukrajině stěžovatelka neměla kromě výše uvedeného žádné problémy se státními orgány, policií, soudy či jinými státními institucemi.

Z takto zjištěného skutkového stavu, tj. především z informací poskytnutých přímo stěžovatelkou, vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 téhož zákona.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48).

Stěžovatelkou uvedené důvody, t.j. problémy s policisty, kteří od ní za současných výhrůžek vymáhali finanční prostředky, a legalizace pobytu na území České republiky, nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu, proto nejsou z hlediska českého práva azylově relevantní.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka neuvedla, že byla nebo mohla být na Ukrajině pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Neuvedla tedy žádný azylově relevantní důvod, proto Nejvyšší správní soud považuje rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí její žádosti o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu za správné a příhodné.

S ohledem na výše uvedené považuje Nejvyšší správní soud za nedůvodnou námitku stěžovatelky, že krajský soud podcenil otázku nebezpečí jejího pronásledování na Ukrajině, vyhrožování, napadání a vydírání neznámými osobami a z toho plynoucí oprávněné obavy stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka neuvedla, z jakého důvodu se domnívá, že krajský soud tyto skutečnosti podcenil, a neuvedla ani žádné další okolnosti, které by její domněnku konkretizovaly nebo prokazovaly, Nejvyšší správní soud se touto námitkou dále nezabýval.

Ze stejných důvodů není důvodná ani námitka stěžovatelky, že při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu mohla něco opomenout nebo mohlo dojít k nepřesnému tlumočení. Přestože stěžovatelka měla možnost z obsahu spisu a z odůvodnění rozhodnutí žalovaného zjistit, které skutečnosti žalovanému sdělila a které nikoliv, v kasační stížnosti

neuvěděla, co při předmětném pohovoru opomněla žalovanému sdělit a v případě které konkrétní otázky došlo k nepřesnému tlumočení. Uvedené námítky stěžovatelky považuje Nejvyšší správní soud pouze za hypotetické možnosti, které však vzhledem k jejich přílišné abstraktnosti nemůže náležitě posoudit, proto se jimi dále nezabýval.

Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelkou tvrzená porušení zákona spočívající v tom, že žalovaný neposoudil a nepřezkoumal všechny důkazy, které stěžovatelka v průběhu správního řízení uvedla. Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka žádné důkazy nepředložila, ani předložit nechtěla, což vyplývá z její záporné odpovědi na otázku, zda chce doložit nějaké doklady či dokumenty, které by potvrzovaly její výpověď při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu. Uvedená námitka proto není důvodná.

Stěžovatelka dále namítala, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť žalovaný neměl dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žádosti stěžovatelky o udělení azylu, a to i ve vztahu k neudělení humanitárního azylu.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení – zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90).

V souladu s citovanou judikaturou Nejvyšší správní soud ve shodě se závěrem žalovaného konstatuje, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu pro její zjevnou nedůvodnost je nadbytečné posuzovat, zda stěžovatelka splňuje důvody pro udělení humanitárního azylu. Předpokladem pro udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je totiž skutečnost, že v řízení o udělení azylu nebyl zjištěn důvod pro udělení azylu podle ustanovení § 12 téhož zákona, což znamená, že správní orgán věcně posuzoval splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. V případě stěžovatelky však tento předpoklad naplněn nebyl, když její žádost byla zamítnuta a ustanovení § 12 zákona o azylu nebylo užito.

S ohledem na tyto skutečnosti považuje Nejvyšší správní soud námítky stěžovatelky ohledně neudělení humanitárního azylu za nedůvodné.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatelka podala současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu